

Sygn. akt II AKa 137/20

1

2 WYROK

2.1 W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2020 r.

5 Sąd Apelacyjny w Szczecinie II Wydział Karny w składzie:

6 Przewodniczący: SSA Maciej Żelazowski (spr.)

7 Sędziowie: SA Piotr Brodniak

8 SA Janusz Jaromin

9 Protokolant: st. sekr. sądowy Karolina Pajewska

10 przy udziale prokuratora Prokuratury Rejonowej w Gryfinie Moniki Cruz

11 po rozpoznaniu w dniu 29 października 2020 r. sprawy

12 T. P. (1)

13 oskarżonego z art. 284 § 2 kk w związku z art. 294 § 1 kk w związku z art. 12 kk

14 na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

15 o d wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

16 z dnia 13 grudnia 2019 r. sygn. akt III K 143/19

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę oskarżonego T. P. (1) przekazuje Sądowi Okręgowemu w Szczecinie do ponownego rozpoznania.

SSA Janusz Jaromin SSA Maciej Żelazowski SSA Piotr Brodniak

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE			
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 137/20	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1		
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA			

<p>0.11.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>Wyrok Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 13 grudnia 2029 r., sygn. akt III K 143/19</p>	
<p>0.11.2. Podmiot wnoszący apelację</p>	
<p># oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego</p>	
<p># oskarżyciel posiłkowy</p>	
<p># oskarżyciel prywatny</p>	
<p># obrońca</p>	
<p># oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego</p>	
<p># inny</p>	
<p>0.11.3. Granice zaskarżenia</p>	

0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.11.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy		

	prawnej orzeczenie odpowiada prawu			
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia			
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia			
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka			
#	art. 439 k.p.k.			
#	brak zarzutów			
0.11.4. Wnioski				
#	uchylenie	#	zmiana	
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami				

przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy				
0.12.1. Ustalenie faktów				
0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.				
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.				
0.12.2. Ocena dowodów				
0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów				
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu		
0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za				

niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)			
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu	
. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków			
Lp.	Zarzut		
3.1.	<p>Obrazy przepisów postępowania karnego, tj. art. 7 k.p.k. mającej wpływ na treść orzeczenia i polegającej na dokonaniu błędnej oceny zebranych dowodów w sprawie, w szczególności w postaci wyjaśnień T. P. (1), poprzez niezasadne nadanie im waloru wiarygodności w zakresie nieprzyznania się oskarżonego do popełnienia zarzucanego mu czynu, tj. do przywłaszczenia powierzonych indyczek, co w konsekwencji doprowadziło do uznani, iż w sprawie</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	

	<p>brak jest dowodów wskazujących na winę oskarżonego T. P. (1), podczas gdy wyjaśnienia T. P. (1) wraz z pozostałymi dowodami przeprowadzonymi w przedmiotowym postępowaniu oceniane przez przyzmat doświadczenia życiowego oraz zasady prawidłowego rozumowania pozwalają na przyjęcie, iż oskarżony dopuścił się popełnienia czynu stypizowanego w art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.</p>		
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>			
<p>Apelacja prokuratora okazała się zasadna. Zgodzić bowiem należało się z oskarżycielem publicznym, że dokonana przez Sąd I instancji ocena dowodów, pomijała treść części z nich, jak również pomijała część wynikających z owych dowodów okoliczności oraz mogła być niezgodna z zasadami logiki</p>			

i doświadczenia życiowego. Ponadto, była ona ewidentnie przedwczesna, albowiem Sąd I instancji nie dążył ewidentnie do wyjaśnienia części kwestii jawiących się na tle wskazanych w apelacji dowodów.

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, że olbrzymie wątpliwości budziło uznanie przez Sąd I instancji jako wiarygodnych wyjaśnień oskarżonego w tym zakresie, w którym wskazał na podrobienie umowy sprzedaży z dnia 5 lutego 2015 r. (k. 193-196). Wprawdzie rzeczywiście strony tej umowy nie są ponumerowane, nie zawierają parafek, brak jest daty przy podpisie pod umową, a jako miejsce jej zawarcia wskazana została miejscowość na terenie Niemiec, ale jednocześnie w aktach znajdują się inne tego typu umowy zawarte przez oskarżonego wcześniej (w dniu 20 stycznia 2014 r. - k. 244-247, w dniu 14 kwietnia 2014 r. - k. 248-251) które również zawierają

wskazane wyżej braki, a jednak oskarżony ich wiarygodności nie kwestionował i należy domniemywać, że były podstawą sprzedaży drobiu. Już zatem ta okoliczność, zupełnie niewyjaśniona przez Sąd I instancji budziła olbrzymie wątpliwości co do szczerości relacji oskarżonego w zakresie podrobienia umowy sprzedaży z dnia 5 lutego 2015 r.

W dalszej kolejności stwierdzić należy, że dając wiarę wyjaśnieniom oskarżonego co do podrobienia wymienionej wyżej umowy, Sąd I instancji nie podjął nawet próby ustalenia i analizy charakteru i znaczenia załącznika do umowy znajdującego się na karci 51 akt. Załącznik ów zawierał bowiem m.in. ustalenie ceny paszy, który to zapis wydaje się, że nie powinien się znaleźć w załączniku, gdyby oskarżony, jak podawał, nabył drób wyłącznie dla siebie bez obowiązku jego odhodowania i

odsprzedaży sprzedającemu. Skoro bowiem cena paszy stanowiła podstawę obliczania ceny bazowej produktu, która zaś stanowiła element ustalania ceny odhodowanych piskląt, jaką (...) miał uścić, to zapis co do ceny paszy, mógł wskazywać, że umowa sprzedaży z dnia 5 lutego 2015 r. nie została jednak podrobiona, a oskarżony faktycznie zobowiązał się do odhodowania dla (...) dostarczonych piskląt. Niestety Sąd I instancji nie dążył do precyzyjnego ustalenia powyższej kwestii, nie wypytał dokładnie świadków co do charakteru i znaczenia załącznika na karcie 51 i nie podjął próby analizy jego treści w kontekście zawarcia umowy i zakresu zobowiązań, jakie ciążyły ewentualnie na oskarżonym.

Zupełnie poza zainteresowaniem Sądu I instancji znalazła się także kwestia ustalenia i rozważenia tego w jakim terminie uiszczana była wcześniej cena za dostarczone do

odhodowania pisklaki (w przypadku dostawy z lutego 2015 r. nastąpiło to dopiero w dniu 29 kwietnia 2015 r.). W tym bowiem zakresie, wbrew stwierdzeniu Sądu I instancji zawartemu w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, że ogólna informacja o trybie współpracy z hodowców z pokrzywdzoną firmą nie miała znaczenia, ustalenie jaki był termin płatności za dostarczone do odhodowania pisklęta i jakie w tym zakresie panowały zasady, mogło mieć duże znaczenie przy ustalaniu kwestii podrobienia umowy sprzedaży, jak i rodzaju zobowiązań stron i w efekcie pozwolić na prawidłową ocenę wiarygodności wyjaśnień oskarżonego.

Celowe jawiło się również dokładne ustalenie, kiedy, w jakim miejscu i w czyjej obecności podpisywano umowy sprzedaży poszczególnych partii dostarczonych piskląt. Jest to o tyle istotne, że w świetle wskazywanych w

apelacji zasad
doświadczenia
życiowego mało
prawdopodobne jest
żeby kierowca
dostarczył pisklęta,
uzyskał jedynie
podpisany
dokument WZ i
pomimo odmowy
podpisania przez
oskarżonego umowy
sprzedaży, wydał
towar, którą to
sytuację wydaje
się, że sugerował
oskarżony w swoich
wyjaśnieniach
(świadek A. K.
podał, że kierowca
jeden podpisany
egzemplarz umowy
sprzedaży zabierał ze
sobą do Niemiec,
a drugi zostawiał
u oskarżonego i
nigdy kierowca nie
odjeżdżał bez
podpisanej umowy).
Sąd I instancji
winien zatem
dokładnie
przesłuchać w tym
zakresie świadków
i dopiero wówczas
podjąć analizę
wiarygodności
relacji oskarżonego.

Niezależnie od
powyższego,
stwierdzić należy,
że nie wiadomo
nawet, czy załącznik
znajdujący się na
karcie 51 akt
dołączany był
jedynie do umów
kontraktacji, czy
też do każdej

jednostkowej umowy sprzedaży, co mogło mieć również znaczenie dla oceny autentyczności nie tylko umowy z dnia 5 lutego 2015 r., ale również umowy z dnia 1 stycznia 2012 r., a znajdującej się na kartach 197-204 akt.

Sąd I instancji faktycznie pominął także treść wiadomości e-mail (k. 117) oraz treść wiadomości sms (k. 243). Z pierwszego z tych dokumentów wynika natomiast, że oskarżony twierdził, pisząc do E. T., iż współpraca z (...) zakończyła się 31 grudnia 2014 r., co mogło sugerować, że umowa z dnia 5 lutego 2015 r. została podrobiona, a oskarżony nabył w tym dniu drób dla siebie, a nie w celu odhodowania. Drugi jednak z wymienionych wyżej dokumentów rodzi w tym zakresie wątpliwości. Wynika bowiem z niego, że H. W. domagał się by oskarżony podpisał umowę dostawy. Gdy zaś treść owego sms-a zestawia się z zeznaniami J. U. (k. 53v-54v), który podał, że sms

ten dotyczy dostawy drobiu w celu uboju, to pojawiła się olbrzymia wątpliwość, czy jednak nie doszło do zawarcia umowy sprzedaży, takiej jaką oskarżony zawierał wielokrotnie wcześniej i która zobowiązywała go do odhodowania piskląt indyków i ich sprzedaż (...) właśnie w celu uboju. Istotne były przy tym daty wysłania owych wiadomości, bo mogły one wskazywać na istnienie lub brak powiązań pomiędzy stronami sporu.

Dalej, stwierdzić należy, że analiza umowy kontraktacji (k -197-204) wskazuje, że jej dwie pierwsze strony nie posiadają numeracji w przeciwieństwie do reszty umowy, że w umowie owej znajdują się poprawione daty (str.12-13), jak również brak jest pieczętki oskarżonego, co rzeczywiście mogło wskazywać na fakt jej podrobienia. Z drugiej jednak strony, jak zasadnie wskazał na to apelujący, poprawki

dat były dokonane tak otwarcie, że wręcz nieprawdopodobne jest, by ktoś dokonał tak naiwnego i łatwego do zauważenia podrobienia umowy i jeszcze tak podrobioną umowę przedkładał organom ścigania zdając sobie sprawę, że ze względu na treść zawiadomienia o przestępstwie, będzie ona przedmiotem dokładnej analizy. Trzeba również podkreślić, że Sąd I instancji zupełnie marginalnie potraktował ustalenie i ocenienie kwestii celu zmiany dat na stronach 12 i 13 umowy z dnia 1 stycznia 2012 r. i nie wypytał dokładnie świadków w tym zakresie. Zmiana bowiem pierwszej daty (strona 12 umowy) dotyczyła wprawdzie daty końcowej możliwości dochodzenia kar umownych, ale w bardzo specyficznych i opisanych sytuacjach, które wydaje się, że w realiach przedmiotowej sprawy nie miałyby zastosowania. Druga

zmiana daty (strona 13 umowy) dotyczyła natomiast daty końcowej możliwości odstąpienia od umowy, ale należało się zastanowić, czy również ta kwestia miała znaczenie dla rozwiązania sytuacji zaistniałej w przedmiotowej sprawie, oczywiście, gdyby rzecz się miała tak jak przedstawiał ją oskarżony.

Wreszcie, celowe było jednoznaczne ustalenie, czyje pismo znajduje się na umowach znajdujących się na kartach 193-204), albowiem pomimo pewnych oświadczeń w tym zakresie, kwestia ta wzbudza duże wątpliwości i oczywiście ma kapitalne znaczenie dla oceny wiarygodności relacji oskarżonego, podobnie jako to, czy możliwe było dotarcie do innych umów i ewentualne wykorzystanie niektórych ich stron.

Trzeba również zauważyć, że bez ustalenia i wyjaśnienia wymienionych wyżej kwestii niemożliwa była, jak prawidłowo

stwierdził apelujący,
prawidłowa ocena
wyjaśnień
oskarżonego.
Oczywiście kwestia
występowania
konfliktu
oskarżonego i władz
spółki (...),
wypowiedzi na
temat zniszczenia
oskarżonego, czy
brak wystąpienia z
powództwem przez
pokrzywdzoną
spółkę, mogły
wskazywać na
podrobienie
rozważanych tutaj
umów. Z drugiej
jednak strony brak
ukrywania faktu
występowania
konfliktu,
świadomość
zabezpieczenia
pieniędzy, które
oskarżony miał
otrzymać od (...)
spółka z o.o., a
nawet kwestia daty
zawarcia
wieloletniej umowy
z tą ostatnią,
mogły ostatecznie
wskazywać na
zaistnienie zupełnie
innej sytuacji.

Ostatecznie, o ile
stwierdzenie
apelującego, że treść
zeznań świadków
oraz zgromadzona
dokumentacją
jednoznacznie
wskazują na
niewiarygodność
relacji oskarżonego
oraz wskazują na

jego związanie umową z dnia 5 lutego 2015 r. uznać należało za przedwczesne, to jednak brak ustalenia i wyjaśnienia wskazanych wyżej okoliczności czynił dokonaną przez Sąd I instancji ocenę dowodów niepełną i po prostu przedwczesną. Wobec zaś wydania wyroku uniewinniającego oraz wobec treści art. 454 § 1 k.p.k. wydanie wyroku reformatoryjnego było niemożliwe. Zresztą sytuacja taka była wykluczona, gdyż wskazane wyżej okoliczności wymagały przeprowadzenia przewodu sądowego od nowa w całości. Niezbędne jest bowiem dokładne przesłuchanie oskarżonego, oczywiście jeżeli nie skorzysta z prawa do odmowy składania wyjaśnień lub odpowiedzi na pytania, co do wszystkich wskazanych wyżej, a pominiętych przez Sąd I instancji okoliczności. W tym celu niezbędne jest również ponowne przesłuchanie

wszystkich
występujących w
sprawie świadków,
okazanie każdemu
z nich nie tylko
umów, które miały
zostać podrobione,
ale także załącznika
na karcie 51, czy
też treści informacji
na kartach 117 i
243 oraz ustalenie
zasad zawierania
poszczególnych
umów sprzedaży
piskląt w celu
ich odhodowania
(miejsca zawierania
takich umów,
parafowanie,
wpisywanie dat,
ewentualne
wręczanie takich
umów kierowcy,
termin zapłaty za
dostarczone piskłeta
itd.), ewentualne
zweryfikowanie
uzyskanych w tym
zakresie informacji
z treścią innych
umów sprzedaży,
jakie znajdują się
w aktach sprawy,
ustalenie charakteru
załącznika na karcie
51, tego, czy dotyczy
on pojedynczej
umowy sprzedaży,
czy umowy
kontraktacji,
znaczenia zawartego
w nim zapisu
co do ceny
paszy, autorstwa
zapisów na spornych
umowach, czy też
znaczenia dla stron
ewentualnych
zapisów w umowie

kontraktacji z dnia 1 stycznia 2012 r.		
Wniosek		
O uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Szczecinie do ponownego rozpoznania.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Wobec uznania, że dokonana przez Sąd I instancji ocena wyjaśnień oskarżonego nie uwzględniała wielu okoliczności, jawiła się jako przedwczesna i zachodziła konieczność przeprowadzenia przewodu sądowego w całości od nowa, zaskarżony wyrok należało uchylić, a sprawę przekazać do ponownego rozpoznania, zgodnie z wnioskiem prokuratora.		
4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE		

UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU		
4.1.		
Zwiąże o powodach uwzględnienia okoliczności		
ROZSTRZYGNIECIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO		
0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji		
0.15.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy	
Zwiąże o powodach utrzymania w mocy		
0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji		
0.0.15.2.1.	Przedmiot i zakres zmiany	
Zwiąże o powodach zmiany		
0.15.3. Uchylenie wyroku sądu		

pierwszej instancji			
0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia			
5.3.1.1.1.		# art. 439 k.p.k.	
Zwięzle o powodach uchylecia			
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwięzle o powodach uchylecia			
Patrz uwagi zawarte w punkcie 3.1			
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.	
Zwięzle o powodach uchylecia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia			
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.	
Zwięzle o powodach uchylecia			

<p>0.15.3.2. Zapratrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</p>	
<p>W sprawie, przy uwzględnieniu uwag przedstawionych w punkcie 3.1, niezbędne jest ponowne przesłuchanie oskarżonego i wszystkich świadków. Niezbędne jest również okazanie każdej z przesłuchiowanych osób nie tylko umów, które miały zostać podrobione, ale także załącznika na karcie 51, czy też treści informacji na kartach 117 i 243 oraz ustalenie zasad zawierania poszczególnych umów sprzedaży piskląt w celu ich odhodowania (miejsce zawierania takich umów, parafowanie, wpisywanie dat, ewentualne wręczenie takich umów kierowcy, termin zapłaty za dostarczone pisklęta itd.), ewentualne zweryfikowanie uzyskanych w tym zakresie informacji</p>	

z treścią innych umów sprzedaży, jakie znajdują się w aktach sprawy, ustalenie charakteru załącznika na karcie 51, tego, czy dotyczy on pojedynczej umowy sprzedaży, czy umowy kontraktacji, ustalenie znaczenia zawartego w nim zapisu co do ceny paszy, autorstwa zapisów na spornych umowach, czy też znaczenia dla stron ewentualnego podrobienia zapisów w umowie kontraktacji z dnia 1 stycznia 2012r.

0.15.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku

Przytoczyć okoliczności

6. Koszty Procesu

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku

Przytoczyć okoliczności

7. PODPIS

SSA Piotr Brodniak
SSA Maciej

Żelazowski SSA
Janusz Jaromin

0.11.3. Granice zaskarżenia			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	Prokuratura Rejonowa w Gryfinie		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	uniewinnienie oskarżonego T. P. (2) od popełnienia przestępstwa z art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.		
0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.11.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie		

	kwalfikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.11.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana